

Zbiór Orzeczeń

Sprawa T-262/15

Dmitrii Konstantinovich Kiselev
przeciwko
Radzie Unii Europejskiej

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – Środki ograniczające podjęte w związku z działaniami podważającymi państwowość Ukrainy lub jej zagrażającymi – Zamrożenie środków finansowych – Ograniczenia w zakresie wjazdu na terytorium państw członkowskich – Osoba fizyczna aktywnie wspierająca działania lub polityki podważające państwowość Ukrainy lub jej zagrażające – Obowiązek uzasadnienia – Oczywisty błąd w ocenie – Wolność wypowiedzi – Proporcjonalność – Prawo do obrony

Streszczenie – wyrok Sądu (dziewiąta izba) z dnia 15 czerwca 2017 r.

1. *Umowy międzynarodowe — Umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja — Środki niezbędne w celu ochrony podstawowych interesów bezpieczeństwa danej strony — Przypadek wojny lub poważnych napięć międzynarodowych grożących wybuchem wojny — Pojęcie — Działania Federacji Rosyjskiej w związku z sytuacją na Ukrainie w 2015 r i w 2016 r. — Włączenie — Obowiązek uprzedniego informowania i konsultowania — Brak*

[Umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja, art. 99 pkt 1 lit. d)]

2. *Akty instytucji — Uzasadnienie — Obowiązek — Zakres — Środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją na Ukrainie — Zakaz wjazdu i przejazdu oraz zamrożenie środków finansowych — Obowiązek powiadomienia zainteresowanego o uzasadnieniu wraz z przyjęciem lub możliwie najszybciej po przyjęciu niekorzystnego dla niego aktu — Granice — Bezpieczeństwo Unii i jej państw członkowskich lub utrzymywanie przez nie stosunków międzynarodowych — Decyzja wpisująca się w kontekst znany zainteresowanemu umożliwiającą mu zrozumienie zakresu podjętego wobec niego środka — Dopuszczalność zwięzłego uzasadnienia*

[art. 296 akapit drugi TFUE; Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 41 ust 2; decyzje Rady: (WPZiB) 2015/432, 2015/1524, 2016/359; rozporządzenia Rady: 2015/427, 2015/1514, 2016/353]

3. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją na Ukrainie — Zakaz wjazdu i przejazdu oraz zamrożenie środków finansowych — Aktywne wsparcie działań lub polityk podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających — Pojęcie — Wsparcie medialne udzielone przez szefa agencji prasowej określonej jako rosyjskie państwowe „przedsiębiorstwo unitarne” — Włączenie*

[decyzje Rady: (WPZiB) 2014/145, art. 1 ust. 1 lit. a), art. 2 ust. 1 lit. a), 2015/432, 2015/1524, 2016/359; rozporządzenia Rady: 269/2014, art. 3 ust. 1 lit. a), 2015/427, 2015/1514, 2016/353]

4. *Skarga o stwierdzenie nieważności — Zarzuty — Brak lub niewystarczający charakter uzasadnienia — Zarzut odrębny od zarzutu braku materialnej zgodności z prawem*

(art. 263 TFUE, 296 TFUE)

5. *Unia Europejska — Sądowa kontrola zgodności z prawem aktów instytucji — Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie — Zakres kontroli — Dowód zasadności środka — Ciężący na właściwym organie Unii obowiązek ustalenia — w razie zakwestionowania —zasadności powodów wysuniętych przeciwko zainteresowanym osobom lub podmiotom*

[Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 47; decyzje Rady: (WPZiB) 2015/432, 2015/1524, 2016/359; rozporządzenia Rady: 2015/427, 2015/1514, 2016/353]

6. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją na Ukrainie — Zamrożenie środków finansowych osoby fizycznej aktywnie wspierającej działania lub polityki podważające państwowość Ukrainy lub jej zagrażające — Ograniczenie prawa do wolności wypowiedzi — Naruszenie zasady proporcjonalności — Brak*

[Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 11, art. 52 ust. 1 decyzje Rady: (WPZiB) 2015/432, 2015/1524, 2016/359; rozporządzenia Rady 2015/427, 2015/1514, 2016/353]

7. *Postępowanie sądowe — Skarga wszczynająca postępowanie — Wymogi formalne — Określenie przedmiotu sporu — Zwięzłe przedstawienie powołanych zarzutów — Analogiczne wymogi w odniesieniu do argumentów powoływanych na poparcie zarzutu — Przymiot normy porządku publicznego — Badanie z urzędu przez sąd Unii*

[regulamin postępowania przed Sądem, art. 76 lit. d)]

8. *Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające przyjęte w związku z sytuacją na Ukrainie — Zamrożenie środków finansowych — Prawo do obrony — Przekazanie dowodów obciążających — Kolejna decyzja, na podstawie której pozostawiono nazwisko lub nazwę skarżącego w wykazie osób objętych tymi środkami — Brak nowych podstaw — Naruszenie prawa do bycia wysłuchanym — Brak*

[Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 41 ust. 2 lit. a); decyzja Rady (WPZiB) 2015/432; rozporządzenie Rady 2015/427]

9. *Prawo Unii Europejskiej — Zasady — Prawo do obrony — Środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom w związku z sytuacją na Ukrainie — Zamrożenie środków finansowych — Prawo dostępu do dokumentów — Prawa uzależnione od złożenia w tym celu wniosku do Rady*

[Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 41 ust. 2 lit. a); decyzja Rady (WPZiB) 2015/432; rozporządzenie Rady 2015/427]

1. Odnosząc się do sytuacji na Ukrainie w marcu i we wrześniu 2015 r. oraz w marcu 2016 r., działania Federacji Rosyjskiej można uznać za mieszczące się w pojęciu „wojny lub poważnych napięć międzynarodowych grożących wybuchem wojny” w rozumieniu art. 99 pkt 1 lit. d) umowy o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Federacją Rosyjską. Wychodząc z założenia, że Unia i jej państwa członkowskie, które sąsiadują z Ukrainą, mają interes w tym, aby państwo to było stabilne, można uznać, że przyjęcie środków ograniczających było konieczne w celu wywarcia presji na Federację Rosyjską, aby ta zakończyła swoje działania podważające integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im

zagrożające. W tym względzie należy zauważyć, że umowa o partnerstwie nie nakłada na stronę, która pragnie podjąć środki na podstawie rzeczzonego postanowienia, obowiązku wcześniejszego poinformowania o tym drugiej strony, przeprowadzenia konsultacji w tym względzie bądź podania uzasadnienia dla tych działań.

(zob. pkt 32, 33)

2. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 39–41, 45, 50)

3. Z uwagi na kluczową rolę, jaką we współczesnym społeczeństwie odgrywają media, a przede wszystkim media audiowizualne, można było przewidzieć, że masowe wsparcie medialne dla działań i polityk rządu rosyjskiego mających na celu destabilizację sytuacji na Ukrainie, udzielane zwłaszcza w ramach bardzo popularnych programów przez osobę mianowaną dekretem prezydenta Putina na stanowisko szefa agencji prasowej określonej jako rosyjskie państwowe „przedsiębiorstwo unitarne” może mieścić się w kryterium dotyczącym osób fizycznych aktywnie wspierających działania lub polityki podważające integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrożające.

Pojęcie „aktywnego wsparcia” może być bowiem rozumiane tylko w ten sposób, że odnosi się do osób, które choć same nie ponoszą odpowiedzialności za działania lub polityki rządu rosyjskiego destabilizujące Ukrainę oraz same nie są zaangażowane w realizację tych działań lub polityk, udzielają wsparcia tym politykom lub działaniom. Kryterium to nie obejmuje wszelkich form wspierania rządu rosyjskiego, ale dotyczy tych jego form, które ze względu na swoje ilościowe lub jakościowe znaczenie przyczyniają się do realizacji działań i polityk destabilizujących sytuację na Ukrainie. Kryterium, o którym mowa, interpretowane pod kontrolą sądów Unii w świetle celu polegającego na wywarceniu presji na rząd rosyjski, aby zmusić go do zakończenia tych działań i polityk, określa zatem w sposób obiektywny ograniczoną kategorię osób i podmiotów, które mogą podlegać środkom w postaci zamrożenia środków finansowych. Przy interpretowaniu tego kryterium należy uwzględnić orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w którym dopuszcza się brak możliwości osiągnięcia absolutnej precyzji w redagowaniu prawa, szczególnie w dziedzinach, w których sytuacja zmienia się w zależności od opinii dominujących aktualnie w społeczeństwie, a także przyznaje się, że konieczność uniknięcia rygoryzmu oraz dopasowania się do zmieniających się sytuacji sprawia, że wiele tekstów prawnych posługuje się sformułowaniami mniej lub bardziej nieostrymi, których interpretacja i stosowanie zależą od praktyki. Warunek, zgodnie z którym przepisy ustawy muszą jasno określać dany czyn jako przestępstwo, jest spełniony, jeżeli zainteresowany, na podstawie treści przepisu i w razie potrzeby na podstawie wykładni dokonanej przez sądy, jest w stanie określić, jakie działania i zaniechania grożą pociągnięciem go do odpowiedzialności karnej.

(zob. pkt 43, 73–76)

4. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 52)

5. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 61–63)

6. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 66, 67, 69–72, 80–82, 84–88, 122–125)

7. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 137, 138)

8. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 139, 145, 146)

9. Zobacz tekst orzeczenia.

(zob. pkt 139, 151)